

TWO SERMONS
FROM
ST. NICHOLAS CHURCH
IN ATKA

(in the Aleut language -
Western dialect of Atka Island)

by Right-Reverend Bishop Innocent (Veniaminov),
& Rev. Priest Jacob Netsvetov

1842 A.D.
(manuscript, previously unpublished)

ATKA

Digital Typography
www.asna.ca
© 2006 A.D.

Preface to the 2nd Digitally Typeset Edition

Glory to Jesus Christ, our True God, for all things! Through the prayers of His Most Pure Mother, the Theotokos and Ever-Virgin Mary, and through the prayers of All Saints of Alaska, especially those of St. Innocent Veniaminov and St. Jacob Netsvetov, this publication has been realized. The textual base for this edition of “Two Sermons from St. Nicholas Church in Atka” in the Atkan-Aleut language is from an 1842 manuscript which was never published until now. It is a translation of two sermons originally preached by St. Innocent Veniaminov in the Russian language, during a pastoral visit to Atka in the summer of 1842. St. Jacob Netsvetov translated the sermons into the Western, Atkan-dialect of the Aleut language, whose handwriting graces the manuscript used in preparing this edition. (ref: Paul D. Garrett, “St. Innocent: Apostle to America”, SVS Press, 1979, pg. 159) These two sermons were preached at St. Nicholas Church in Atka, on July 19th and August 12th 1842, respectively (Old Calendar dates given). Many thanks are due to the staff of the Bancroft Library – University of California Berkeley, for their great efforts in providing a copy of the manuscript for transcription: “Collection of manuscripts relating to Russian missionary activities in the Aleutian Islands, [ca. 1840-1904] - BANC MSS P-K 209”.

The transcribers have done their best to transcribe the text accurately, reflecting the intricacies of the accented Russian orthography used for the Aleut language by the hand of St. Jacob Netsvetov.

Minor spelling corrections were made between the 1st and 2nd digitally typeset editions of this publication.

*

*

*

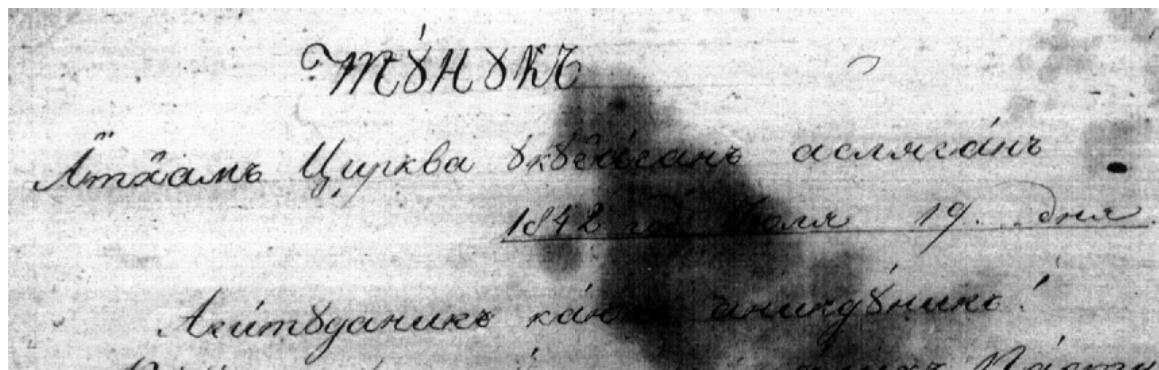
Переводы
на Алеутско-Атхинские языки

Два слова Преосвященнѣйшаго Иннокентія
Епископа Камчатскаго, Курильскаго и Алеутскаго
и Кавалера, говоренны имъ въ Атхинской церкви и
въ Беринговской часовни.

1842го года

Даны въ Атхинскую Николаевскую церковь,
Священникомъ Іаковомъ Нецвѣтовымъ.

ТУНУКЪ

Атхамъ Цирква укугаганъ асляганъ

1842 год. Июля 19 дня

Агйтуданинъ каяхъ аникудунинъ!

Агугукъ анухтакутхинъ малихъ Пастырякъ Тинъ итнахъ каяхъ удакусъ танасть илинъ ангагийнастъ усюнисъ ангийнисъ ангимъ ангусакинъ нусъ агнахъ; инамасикъ атхагаямъ иганаганъ асляганъ усючи, каяхъ амаганъ нусъ ахсхакасъ илининъ тамадага исхананинъ ачугикъ агиганъ инагикукинъ. Иная Тинъ кягикусъ адамчи каяхъ укалгануэтакинъ. Тинъ укухтакинъ укалганунагулютинъ, тага тхичи укухтакинъ каяхъ тхичи канляхталихъ ихсананъ укалганакинъ, алкут-

áгусасъ анѓаѓисасъ аћтаци? Иисúсъ-Христúсамъ-нáнъ маниюћтásачихъ тунгаѓикухъ ѫ? Аѓуѓумъ илямчихъ аѓагитнаѓисъ-їнъ тхýчи чўкуталихъ чѓатнаѓдакућтхýчихъ ѫ? амáкусъ ўаймулюхъ кумчихъ тутаћакáнигъ матáгусасъ акућтхýчихъ ѫ?

Ингамáсикъ ўая Тýнъ санáталкисъ укућтásананинъ кáюхъ канляхтáлкисъ ићсáсананинъ каѓанáчхусасъ áгусасъ малихъ укућтакукинъ кáюхъ кадáгасакукинъ, итáнисикъ тхýчи Пастирячихъ (Камгатукучихъ) кидáюћсићtásитхинъ тнуаг-асáкућъ кáюхъ маганъ-ингаѓитхинъ-їнъ тхýнъ чўкутакућъ; таѓа аманъ кáюхъ кумчихъ исахтамáкућъ, їѓаманаћtхýчи, чўкутадаћtхýчи кáюхъ тутакаѓићuдаћtхичи, асалихъ Иисúсъ-Христúсамъ Циркваганъ аникдúнисъ асáхтаћъ аслитаћtхýчи їсаћtакућъ. Аѓуѓукъ каѓасакукинъ ѹкусъ ѹмчи кингуѓитуѓисъ исхáнанъ, кáюхъ тхýчи Нúсъ каѓаћsinијsanанисъ исхáнанъ. Каѓасакукинъ кáюхъ амáкусъ илямчихъ, аѓитуданинъ кáюхъ аникdúнинъ, каѓаћtачхусанинъ, амáкусъ Аѓуѓумъ макулíнисъ чѓатáгинъ тхýдинъ ѿнунасъ; малихъ Аѓуѓукъ асинасъ ѹмчихъ аѓиѓта їѓамáнасъ мајаћtакáмчи исханáнисъ ўанъ анѓаѓимъ

йлянъ кáюхъ анѓâгимъ âғанъ аѓнáганъ йлянъ.

Агýтуданинъ кáюхъ аниќдúнинъ! ўаямъ аўањъ усюóганъ тхýчи акатáлгакуѓтхýчи кáюхъ инакалимъ тáнамъ-адà тимáсанъ Гусудáрикъ Танамагúгу тхýчи идахтáлакахъ унáнамъ анѓâгисингисъ иѓаманáнисъ, Аѓуѓукъ акатáнисъ кáюхъ иѓамáнахъ аначихъ; инáя акаталгáкусъ маљлихъ инићсíлакусъ таѓа укуѓтáчикаганъ кумчихъ тúнумъ иѓаманà икитлаг-амчихъ; анѓâгисигатáхтичи кáюхъ иѓаманáхтичи, áасалихъ тáманулугањъ иѓаманáгусамчи тхýчи ануѓтхичихъ.

Кумчихъ аўањъ усюóганъ идахтáланадулюхъ, анѓâгимъ-анѓаѓиѓанъ сананатáсингисъ кулялинйнъ анѓâгисигатáхтичи кáюхъ иѓаманáхтичи кунйнъ ихталакáѓнингъ; матакúнисъ кáюхъ иѓаманáкусъ, амáганъ анѓаѓиѓасъ амгитику малихъ иѓаманáнахъ; таѓа тáманулугањъ Аѓуѓумъ сананáсингисъ кулянйнъ анѓâгисигáтасъ кáюхъ иѓамáнась ахтичи: ўая акусь, ўаматáлихъ анѓаѓиѓтичи: макахтанáчи усюонисъ кáюхъ тунúчи, анухтанáчи кáюхъ анѓичи Агугумáнь каѓахтанáхтасъ кáюхъ масудáхтасъ матáлихъ, áасалихъ кáюхъ амгитићъ кáюхъ сананáсикъ Инимагúѓуганъ агáчанъ илýнъ

илгусамчихъ кунйнъ.

Инáчағилаканъ удаńъ тáнамъ кúганъ
анѓағисúкасúлюхъ, каюхъ инáчағилаканъ удаńъ
тáнамъ кулиганъ тýмасъ сукихтагусалихъ каюхъ
суситáгусалихъ малихъ адúкасúлюхъ, нанà! удаńъ
тáнамъ кúганулюхъ тýмасъ танáгамахъ каюхъ
улямасъ áкухъ, тáға âкáнъ куóдамъ кúганъ тáманъ.
Кадикулихъ áма агаликулихъ иминалихъ áма
âсадалаканъ усюомасъ тýмасъ амáнуғинъ инáгисъ,
каюхъ усюомасъ тýмасъ áканъ-анќағинъ инáгисъ
Христúсамъ атхағайғанъ иғанáганъ йлянъ. Тáға
амалиганъ анѓағинась каюғиңисулюхъ тýмасъ
атхағайғинъ ағнасúлюхъ, Тáға Инакáмъ тимáсанъ
Аѓуғукъ-Мадúканисúлюхъ-аѓúлюхъ Иисúсъ-Христúс-
акъ; амáнусъ анѓағимъ анѓағиғанъ атхағайсингисъ
тýмасъ-йнъ атхағаяласúкасúлюхъ: ўáя áкусь,
амáнунъ тýмасъ амасхасúкасулюхъ, калáғимáнъ
тýмасъ ачиғинась áхтамасъ, áма асинась
алакáғиңисулюхъ мáтнась áхтамасъ, áма тýмасъ-нýнъ
анѓағинась кинитадáнась áма камгадáнась áхтанисъ
(амасхасúкасúлюхъ) Нанà, ўкусь кунйнъ тýмасъ
амасхасúкасúлюхъ; тáға амасхáғинъ áкась: мáкамъ
игаманáнисъ калағиңисъ мáнась áхтамасъ, каюхъ

малгáгинъ-ўкусъ Аѓуѓумъ ихтакáнисъ матáгусалихъ чхатáнась áхтамасъ, кáюхъ Аѓуѓумáń камгадáнась áхтасъ, Аѓуѓукъ қумьюхтадáнась áхтамасъ, кáюхъ Асà сананаталгáғанъ нйнъ áнусакахъ áхта; áсалихъ тýмасъ агúнась-áдасъ анась-тúкусъ, кáюхъ инáгисъ усюónисъ қумьюхтáлихъ санахтадáнась áхтамасъ; тукúмасъ адагáń нйнъ макаҳсихтáкась нйнъ чўкутасалихъ кáюхъ айгисанасалихъ мадáнась áхтамасъ; инакáмасъ агитáсалíмасъ қумьюхтáнась áхтамасъ, тáтунась кáюхъ алакáғидгúхтасъ кидудáнась áхтамасъ, – адусхáлаканъ илгáхтасъ: Амáнусъ тýмасъ амасхáгинъ áкась ўáкусъ кунíнь: Иисусъ Христúсақъ килуҳтáнась áхтамасъ, ўáя áкусъ: тáнамъ кўганъ анѓáғиҳсакáнисъ лíдасъ анѓáғиҳсағинъ нйнъ áнусанасъ áхтамасъ, – инаянисъ кунíнь тáманъ тимасъ амаяғағинъ áкась атхағáямъ иғанáғанъ асляғáń. Удаń тáнамъ кўганъ тýмасъ атхағáянась лусхалихъ кáюхъ манилгáлихъ кўмъ алагусáлисъ, тáға амáнусъ анағи́лиғулюхъ тýмасъ кидусукағулюхъ, лутағулюхъ, кичи́тисулюхъ, агитáсамасулюхъ кáюхъ агитудамасулюхъ; каюхъ анѓáғимъ-анѓағи́нисъ усюónисъ анáлимъ и́лянъ анисъ тýмасъ амгíсихъ кáюхъ Христианинась агúсясь тýмасъ йсаҳтáлихъ áкусь-йнъ, тáға

Инакамъ Иисусъ-Христусакъ атхагаямъ иғанаганъ илинъ тымасъ амгитлаканъ агу, каюхъ благуслувийгисъ тымасъ йсалаканъ агуганъ кинунахъ кингунахъ тымасъ-йнъ адукакухъ.

Ингамасикъ агитуданинъ каюхъ аникудунинъ амаганъ илимчихъ ўаймъ Христианинамъ ангагисинисъ ангагисанахъ амая каюгикадалагагта иғаманасъ макахтанатхинъ йлинъ, тага таманулуганъ инганъ илуганъ ануасихъ ангагисигаганъ каюхъ иғаманаганъ тхинъ анухта. Тага амаганъ Христианинамъ ангагисинисъ ангагисиганъ чатимъ аминагулюхъ, ама ўакусъ маталихъ ангагинахъ: Ингиюмъ-анъ лудагисихъ ауанахъ, тага Агугуманулюхъ, амая ангагилағинъ ингисъ ангагисаганъ амыхта ауагъ анусъ ахталаканъ; ўанъ аналимъ йлянъ ангагилюкасамисъ агнахъ ахтанъ акатаналакаганъ малихъ. Тага тхичи усючихъ маникукинъ, Иисусъ Христусамъ уданъ танамъ куганъ ангагисакагисъ лидасть ангагисамчихъ ймчи-анусаҳтичи асамъ илилигандулюхъ, тага макамъ йлянъ таманъ.

Калагисъ ўакусъ ангитадакусъ каюхъ йсаҳтадакусъ: ўанъ слюмъ-имуганъ йлянъ

анѓâгиланась-йлинъ, ама малгáгинъ-ингáгись йлинъ Христианинакъ агусянахъ акалаканъ, иная адалúгусась агусякусь; атакáкусь сáхтась агатингись инаматáлкись ангилакáдасадúкакунись кáюхъ ихтадúкакунись; асалихъ амáкусь Иисусъ Христусамъ аданъ кумьюгимъ ичхíдали маѓинасулюхъ (ихтадúкакунись). Матакúнись Христианинамъ акалúга айкинáкухъ, таѓа ахтáкачиҳъ: анадаҳтагась, ајгисанахъ кáюхъ анѓáгимъ-анѓагýганъ иғаманà йлякакухъ и? аманъ чхадаѓулюхъ кáюхъ таѓалихтадаѓулюхъ, аманъ анаѓигулюхъ кáюхъ илянъ чхаку алакáгимъ малихъ чхадаѓулюхъ, кáюхъ таѓалисаку алакáгимъ малихъ таѓалихтадаѓулюхъ? Нанà! аманъ чхáкахъ матáкумъ чхадаѓулюхъ, асалихъ аүаңъ усюгáнъ таѓалихтаганъ матáкумъ, таѓа матуѓулюхъ, амая анѓáгимъ-анѓагýганъ иғаманà кáюхъ ајгисананъ акухъ. Йкусь матагусякусь, аманъ Христианинамъ анѓâгисингись анѓâгисаңанъ айкинáкухъ ахтагаликугáнъ тхýнъ ануѓулюхъ алиѓулюхъ; асалихъ кáюхъ аманъ тунуҳтагукахъ матáкумъ таѓа тунуҳтагудаѓулюхъ, амая Христианинакъ акухъ.

Ингамáсикъ агýтуданинъ кáюхъ аникдúнинъ!

амáганъ и́лянъ тхíчи алиnáмчихъ и́лянъ, кáюхъ
амáганъ малгáгинъ-ингáгись макахталинáмчихъ
и́лянъ аўáнъ усюгáнъ Иисúсь-Христúсамъ
ачигакáгись áгусясь áмчихъ тхíчи áнухтхичихъ;
áманъ Иисúсь-Христúсакъ кумьюхтáнакъ кáюхъ
Áсихъ Аѓуѓумъ аналиганъ и́лянъ áѓанъ анухтáнахъ,
амáя аўáнъ усюгáнъ кáюхъ аўáнъ усюганъ и́лянъ
Христианинакъ áѓанъ мачхáдакъ укулиѓанъ áѓнахъ.

Пастирякъ! ймись ахсхáкахъ кáюхъ
ахсхáгутáкухъ ўáнъ Иисúсь Христúсамъ сâмаѓаганъ
асинáулюхъ тáѓа иѓаманà, макахтанатхинъ и́линъ
каюгикадáѓанáхтхинъ, кидаюхсихтásитхинъ кáюхъ
чúкутаситхинъ инахтачхíѓанахтхинъ ймись ахсхáк-
ась аѓѓитимъ-áданъ (айгагасáлихъ), кáюхъ ильмись
агатсáда амáкусъ макахтатхинъ Апúстуласъ-
Аѓуѓумъ адагáнъ áкусъ, амáкусъ исханáгинъ, áма
агухтакáгись люнáгись кáюхъ áкулáгисулюхъ
маѓусíсї илгусáмись аѓнáхтхинъ аўáситхинъ
ингаматáгусалихъ инахтачхíгумисулюхъ, áма аўáсъ
утхитáнисулюхъ ихсаѓасíгандъ асинà илгусáмись
аѓнáхтхинъ каюгикадáлихъ кáюхъ кинáмук-
адагúмись. Тáѓа Гúспудакъ Аѓуѓукъ аѓасачхисáнъ
ймись тунahтáсахта кáюхъ таѓакаѓиясаѓта кáюхъ

ймись талуяхтасағта. Асалихъ кáюхъ Тýнъ анухтанáнигъ кáюхъ мáнанъ агухтанáнигъ акатакýхтхинъ, аниқдусъ мáгинъ-укúнись-йнъ тағакағиялгáнись кáюхъ ачигалгáнись кунýнъ; Ймись мақуликунигъ; áма йлахъ агáча малахтасъ, тимáсанъ Гúспудамъ Иисúсъ-Христúсамъ Acà ймись манисакукинъ ўáкусъ Тýнъ анухтанáнигъ кáюхъ мáнанъ агухтанáнигъ чхасхáнись-йнъ тхýнъ-анухтхинъ. Аниқдусъ усюнись амáганъ анáлисъ йлинъ тахсадáхтхинъ, áсалихъ агинанись матáлкисъ ачигáкатхинъ амáкусъ макаҳтáгинъ укúнись Ағуғумъ áданъ, Тáнамагúғуганъ áданъ агúнась адáнись, тúкусъ адáнись, ильмáсь лудáгись адáнись, инакáманъ агитасалíдинъ адáнись кáюхъ анғағйнась усюгисанись адáнись; áсалихъ йкулисúлюхъ адáнинъ ачигáкатхинъ, тáға макаҳтálкисъ чхатадáканись илингýнъ ағағитадáда. Инамáсикъ Гúспудакъ Ағуғукъ тхýнъ кидúгта кáюхъ тхýнъ акулагúлюхъ исáхта, кáюхъ тúнукъ ймись ағýғта.

Тáға тхýчи аниқдусъ, кáюхъ Христúсамъ сáмағи! Пáстиричихъ (Камгатуку́чихъ), тутадáхтхичи кáюхъ нáнъ тхýчи кинитадáкачи,

исханамчихъ Аѓуѓум-анъ ачўгикъ аѓиганъ аѓнакъ малялихъ.

Áдасъ кáюхъ áнась! аникдúчи Христианинакъ áхтасъ ачиғáхтичихъ, итáнисигусахъ ачиғáкачихъ: Аѓуѓуманъ камгадáхтасъ, Аѓуѓукъ иѓаҳтáхтасъ кáюхъ тутакаѓисúхтасъ кáюхъ тхíдинъ сюлаҳ- тадáхтасъ; йкусь адáнисъ чидѓусанáнисъ аслинйнъ ачиғадáкачихъ; китáмагъ кúганъ кумсақалисананисъ аслинйнъ Аѓуѓуманъ камгадáхтасъ къяҳтадáкачихъ аналикйнанъ кáюхъ кíлямъ тамадáга, кáюхъ камъ кáданъ кáюхъ агаляնъ; йкусь аслинйнъ кидаҳтагаликусь кидасанáнисъ нйнъ укуҳтásалак-áкинъ къяҳтадáкачихъ. Тáға идақағйни сулюхъ ақакалигуни съ ангитаникачихъ нйнъ ýсаҳтагус-áлихъ мáсалкисъ: Аѓуѓукъ ўсюкъ укуҳтахъ, ўсюкъ идаҳтагулюхъ, асалихъ Аѓуѓукъ анѓағйнась иғаманáнисъ кумьюхтахъ кáюхъ мағусийхтахъ, тáға утхйтасулюхъ ихсағасағулюхъ адуқалиғулюхъ. Йкусь агалинйнъ нйнъ ýсаҳтадáкачихъ: Тýмасъ агитасалимасъ кумьюгáгинъ инáгисъ, кáюхъ тýмасъ агитасалимасъ кидулгағинъ инáгисъ, түкусь адáнисъ кáюхъ Кámга-туку аданъ киниталгáгинъ инáгисъ. Тутакúчихъ й? áдасъ кáюхъ áнась? Йкусь-

йнъ аниқдúчи аниқдуғáсананисъ илилийнинъ ачигадáхтичихъ. Инáя усюóнисъ тхíчи инакámчи мадámчихъ мата��úчихъ; тáға агýтинисъ-йнъ Кáмгатуку́мчихъ ачигáғанъ акáнисъ. Тáға тáманулюгáнъ акайхтахъ мáхтичихъ аниқdúмчихъ анаданйнъ амáганъ иғамáнасулюхъ мадалагáхтичихъ кáюхъ ихтадáлагáхтичихъ; áсамихъ Кáмга-Тукù аниқdúчи ачигáғанъ адáмъ ихтáлихъ агу, аданъ уячхигúлюхъ алилагáхтичи: тáға әмáнъ илянъ ихчигúнисъ аүáнъ тамадáга амаяхтадáкачихъ, алкусъ Кáмга-туку́ганъ нийнъ ихтанáнисъ ахтасъ, тутакúчихъ й? Асалихъ Ағуғумъ кулягáнъ йкусъ мадáхтичихъ, малихъ Гúспудакъ Ағуғукъ тхíчи усюóчихъ кидúғта кáюхъ тхíчи мағусýғта ўаңъ анғâғимъ илянъ кáюхъ анғâғимъ ағанъ ағнáганъ илянъ.

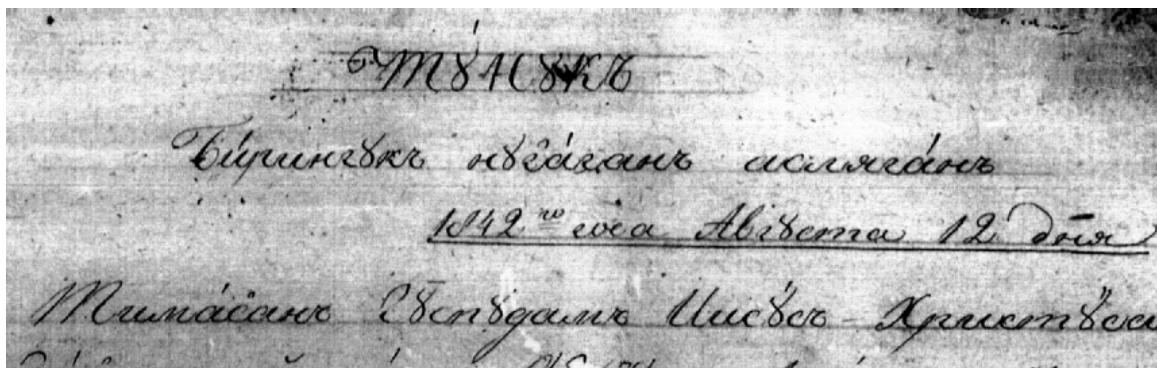
Тáға тхíчи усюóчихъ, Агýтуданинъ кáюхъ Аниқdúнинъ, тимáсанъ Гúспудамасъ Иисúсь Христусамъ асà имчи манýсакукинъ кáюхъ камгáсакукинъ, маниюсичихъ илинъ тнунағиҳтичихъ, асалихъ амáганъ туталинáчихъ усюóнисъ люсадалагáхтичихъ; Тимáсанъ Гúспудакъ Иисúсь-Христúсакъ аүáнъ усюóганъ угунуҳтадалагáхтичихъ, әманъ тýмасъ-йнъ иғамáнась маðамъ

анунáчхусà; аўа́нъ усюгáнъ Нáнъ камгадáкачихъ амáгъ ангíчи агситакаѓилаканъ áсананись аслингíнъ; инакáмчи агитáсалíчихъ каѓахтáхтичихъ кáюхъ алакаѓидгусъ кидудáхтичихъ. Маѓакаѓулюхъ илянгíнъ амáнухтадáхтичихъ; кáюхъ тхíчи укуѓаталаканъ кáюхъ ўюталаканъ инакáмчи агитáсалíчихъ клатадалагáхтичихъ; Ймчи кидам-иѓналанась инакáмчи агитáсачихъ-йнъ игнидах-тичихъ, кáюхъ Гúспудакъ тунуѓтагучихъ ýмчи игниѓта. Кáюхъ тхíчи унáнгась ўаямулюхъ иѓамáнась макаѓтадакáчихъ игниѓталагáхтичихъ: анадаѓтагась, Адачи кáюхъ латúгчи инакáманъ агитасалиѓдинъ áсихъ тхíдинъ удихтасадањась алакаѓиा-йлињ; тхíчи кáюхъ лíдась мадáкачихъ, Христианинась анаѓулюхъ áма áкусъ маѓакáнись, тáѓа ýмчи аяѓинáкусъ ўкусъ малѓаниѓулюхъ. Тáѓа агитáсаамчихъ илянъ амáганъ иѓамáнасулюхъ, áма анáѓимъ тхíчи аслитáниѓулюхъ килуѓтадалагáхтичихъ; аўамъ малѓа каѓахтадáхтичихъ, кáюхъ тхíчи аникдúчихъ аўамáнъ ачиഗадáхтичи áсалихъ макулахъ макаѓталаѓтась кинамуѓтадакачихъ.

Аѓуѓумъ макулигúнись Тýнъ укаѓа кáюхъ нуѓталиѓнанъ аѓнáкинъ анухтáсакукинъ маѓихъ

Тыйнъ кану́гинъ усю́ганъ илянъ анухтаку́никъ: амáнъ аслага́нъ, ўаймъ матанамчихъ илигáнъ таманулюгáнъ иғамáнахтакуҳтхýчиғáнъ тхýчи уку́нанъ. Тáға тхýчи аглиҳтáҳтичи, Амáнъ аслягáнъ кучиғмчихъ тунуҳтáғусъ-асъ исанáнг-исулюхъ, ама утхýтағулюхъ агúҳтасъ укулагáкинъ. Мáлихъ ўая кадимада́нъ имчи иҳтаку́нингъ: амáнъ аслага́нъ утхýтағулюхъ агúҳтасъ Тыйнъ укугúнъ ама амáкусъ аниқдúдинъ инакáманъ ачиғалаканъ кáохъ Кámгатуку́ганъ áданъ уячхидáлаканъ адáнась укугúкъ, амаянисъ анагасáкинъ Ағуғумъ илигáнъ кáохъ Тáнамагуғуганъ илигáнъ Нұсъ аҳсхáкась адақи́нъ иғанáсимъ усюонисъ мáсанганъ ақа́нинъ. Тáға Гұспудақъ Ағуғукъ мағáкамулюхъ усю́ганъ илугáнъ тхýчи сисмиҳта, кáохъ Нáнъ манию́сичихъ илянъ тхýчи тунахтáғта, асалихъ ағусямъ кáохъ ағғýтимъ акалуғанъ áданъ тхýчи тағакағиҷхýтта.

Кáохъ Гұспудамъ Блâгusлуви́ния илемчихъ тамадáга күганъ ағта кáохъ агусалиғта, Амáнъ ағағачхисá кáохъ анғáғимъ-анғағиғанáнъ кумьюх-тасинисъ аўа́нъ усюгáнъ, ўаймъ кáохъ тамадáга инáчағимулюхъ илянъ инадúкаюлюхъ. Амíнь.

ТУНУКЪ.

Бирингукъ нуѓаганъ асляганъ

1842го года Августа 12 дня

Тимасанъ Гуспудамъ Иисусъ-Христусамъ
аѓаачхиса, кáюхъ Аѓугумъ Адаганъ кумьюхтаси
кáюхъ Аѓимъ Спанадаганъ адамахтаси усючи
тхíчи асихъ аѓта!

Агитуданинъ кáюхъ Аникудингъ! Аѓугумъ
анухтакунись, тхíчи кáюхъ нуҳтакинъ асалихъ Аса
имчихъ благуслувиcакинъ. Малихъ ўая Тий
кумьюхтасининъ усюонись масихъ, Канкулумъ
Спанадаганъ асаганъ аданъ тхíчи благуслув-
икунъ: Тимасанъ Гуспудамъ Иисусъ Христусамъ
аѓаачхиса, кáюхъ Аѓугумъ Адаганъ кумьюхтаси

каюхъ Âнгимъ Снанáдаганъ адамаҳтаси усючи илямчихъ тамадага áсихъ áгусалигта!

Тáға анухтакúчихъ ï? тимáсанъ Гúспудамъ Иисúсь-Христúсамъ ағасачхиса каюхъ Агúгумъ Адáганъ кумьюхтаси аўаңъ усюганъ тхíчи áсихъ áгусалигта? áсалихъ âнгимъ Снанáдà аўаңъ усюганъ тхíчи áсихъ каюхъ илямчихъ áгусалигта анухтакуҳтхíчи ï? Тýнъ инáхталакáгнинъ, амáганъ илямчихъ ïкусъ анухтагúлюхъ тхíнъ укучхíсихъ адúкағта. Атакакúгусасъ ïкусъ илинъ анѓағимъ-анѓағиғанъ анѓағисигатáсингисъ áгусянисъ каюхъ ануначхусанисъ áкусъ-йнъ малихъ.

Тáға тимáсанъ Гúспудамъ Иисúсь-Христусамъ ағасачхиса аўаңъ усюганъ тхíчи áсихъ áгусалигта анухтагúмчи Христианинакъ áгусякъ áхтхичи: ўая áкусъ. Христианинакъ асаҳтанаачихъ илялиғанулюхъ, тáға макаҳтанаамчихъ илинъ тáманъ: ўая кантакúнисъ;—аўаңъ усюганъ угунуҳтадағанаачихъ Гúспудакъ Иисúсь-Христúсакъ, áсалихъ ангадаҳтамчи имчи áнусакачихъ амакусъ уданъ танамъ күганъ анѓағисакағисъ лидась анѓағисамчикаганъ. Тáманулюгáнъ: ўсюмъ илянъ тхíчи сюлаҳтадаҳтхичи; алакағидгúсаначи усюонисъ, укьюбсаначи

каюхъ ангымчихъ-йнъ ичалгитасаначи, амаганъ тхичи аслигаминась тнуагасадаҳтичи. Агуумъ анухтанисъ-йнъ тхичи ахталихъ каюхъ киниталихъ. Ймчи люниссакачихъ, Агуумъ анухтакисулюхъ малихъ камгымчи атаканъ имлилъ акисукагулюхъ. Анадаҳтагасъ ўая: ўалиганъ ангагийсаначи, Агуумъ анухтанисъ ахтакусъ малихъ таманъ ўалиганъ ангагикухтичихъ, ўалиганъ ахтичи анухталаканъ агу-нанъ кумъ амаганъ аслиганъ каюхъ масхананъ ўалиганъ акучикумъ алинагулюхъ: йкугугасъ маталихъ, амаганъ алакагидгукъ, укьюокъ ама мадигагулюхъ тымасъ аслигсхадагунисъ, Агуумъ анухтанисъ ахтакусъ малиахъ таманъ аслигсхадакусъ. Инамасикъ йкусъ усюнисъ тнуагасалихъ, Агуумъ анухтанисъ-йнъ тхичи ахталихъ каюхъ тхичи кинитагумчи, Тимасанъ Гуспудамъ Иисусъ-Христусамъ агасачхиса ауюанъ усюганъ тхичи асихъ агусалиганъ агнахъ.

Агитинисъ, Агуумъ Адаганъ кумьюхтаси ауюанъ усюганъ тхичи асихъ агусалигта анухтагумчи, тхичи каюхъ Агуукъ кумьюхтакихъ, асалихъ анухтананисъ макахтамчихъ ймчи анусячихъ; Инакамчи агитасаличихъ кумьюхтак-

тхичихъ, áсалихъ тхíчи агúнась-адáчи ана́чи-кáюхъ мáнутичи, áма иля́сачи кáюхъ агитáдачи агаталíнись кумьюхтálаканъ, тáга ана́чи кáюхъ кумьюхтáхтхичихъ: ўáя áкусъ, амáкусъ тхíчи инáюхтанаась кáюхъ тхíчи кидамигнасанась (каѓахтáхтхичи); Инакáмчи агитасали́чи кидúхтхичихъ, амáганъ кидúсакачихъ матанáчихъ. Амáкусъ кадáнимъ алýнись унáнась, Аѓуѓукъ акаталакáгись, инакáманъ агитасали́динъ кидудáнаась агúнись, таманулугáнъ ўаямъ тхíчи йкусъ маќахтámчи инаги́хтхíчихъ. Тўкусъ тутадáхтхичи, áсалихъ анѓимчи адагáнъ тхíчи агмигнаќъ-нáнъ тхíчи кинитадáхтхичихъ, исханáмчи Аѓуѓумъ анáданъ тўнукъ аѓиѓанъ аѓнахъ мáлялихъ. Йкусъ маќахтáлихъ анѓаѓигумчихъ Аѓуѓумъ адаганъ кумьюхтásí аўáнъ усюóганъ тхíчи áсихъ агусялиѓанъ аѓнахъ.

Антáнись, Анѓимъ Снанáдâ аўáнъ усюóганъ тхíчи áсихъ кáюхъ иля́мчихъ агусалиѓта анухтагумчихъ, итáнисихъ кáюхъ таманулугáнъ дахтálаканъ Аѓуѓумáнъ камгадáхтхичи: ўáя áкусъ амáганъ аслягáнъ малгáканась кáюхъ малгáгинъ инáгись мáлихъ ўáнъ ўлямъ áданъ уядáхтхичихъ;

áсалихъ улямчи нáганъ камгадáхтичи қíлямъ и́лянъ кáюхъ дáямъ и́лянъ кáюхъ аўágимъ агýчанъ и́лянъ, áсалихъ аўáлихъ ахтагаликухтичигáнъ кáюхъ; ангýчи кáюхъ кануѓчи аўáнъ усиóганъ Аѓуѓумъ áданъ укутагусалимчихъ íмчи áнусахтичи; амáганъ камгáтунахъ, амáя аўágъ (аслягáнъ камгáгинъ) укулиѓанъ áѓнахъ. Аѓуѓумъ Тúну илаðáхтичи кáюхъ тутадáхтичи. Йкусь макахтáлихъ анѓаѓигúмчихъ, Аңгимъ Станáдá аўáнъ усиóганъ тхíчи áсихъ áгусалиѓанъ áѓнахъ, áсалихъ укьюсанаачихъ и́линъ тхíчи талуяхтáганъ áѓнахъ кáюхъ тхíчи ачиѓаѓанъ áѓнахъ, кáюхъ Аѓуѓумъ аналиѓанъ áданъ акалúѓа íмчи укухтачхíѓанъ áѓнахъ.

Áдасть кáюхъ áнась! Тýнъ íмчи ихтакúнинъ: аниќдúчи ачиѓахтичихъ Христианинáкъ áхтасъ: ўая áкусь, Аѓуѓумáнъ камгадáхтасъ, Аѓуѓукъ иѓахтáхтасъ кáюхъ тутакаѓисúхтасъ кáюхъ тхíдинъ сюлахтáхтасъ ачиѓадáкачи. Йкусь маляканúлюхъ áмчи инѓиљлакахтичи магуúлюхъ Аѓуѓумъ анáданъ ачúгикъ аѓимчи аѓнахтичи.

Ингамáсикъ Агýтуданинъ кáюхъ Аниќдúнинъ!
Христианинáкъ áмчихъ íмчи анусахтичихъ, áсамъ

илилигандлюхъ, таға макамъ илянъ таманъ.
Агугукъ кумьюхтакихи каюхъ инакамчи
агитасаличихъ асалихъ Агугум-анъ камгахтакихъ,
малихъ Агугумъ благословиниј ауанъ усюганиј
кумчи агусалиганъ агнахъ.

Гуспудакъ Иисусъ Христусакъ! уанъ самагимисъ ануналлюхъ благословийхтинъ, Асалихъ Тхинъ агасачхисань-нињ аглисакатхинъ каюхъ сисмисакатхинъ!

Тимасанъ Гуспудамъ Иисусъ-Христусамъ агасачхиса, каюхъ Агугумъ Адаганъ кумьюхтаси каюхъ Ангимъ Сканадаганъ адамахтаси илимчихъ тамадага асихъ ауанъ усюганиј агта каюхъ агусалигта, уаймъ каюхъ ауанъ тамадага каюхъ иначигимулухъ инадукагануллюхъ илянъ. Амињ.

*

*

*